

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

"The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

PRACOVNÍ LIST PRO ŽÁKY S PORUCHAMI ČTENÍ

Téma: Petr Bezruč – Slezské písně

- 1. Přečti si báseň a na základě poslední strofy urči druh rýmu. Poté doplň do vynechaných mezer vhodné slovo tak, aby byl zachován rým. Počet mezer značí počet slabik.**

(Řešení: rým ABCB, rýmuje se tedy 2. a 4. verš; vynechaná slova: odpovědi, jezeře)

Čí jsi, ztepilá ty krásko?
Sama chodí, pyšno hledí,
knížky v ruce, na můj pozdrav
nikdy nemá ____ ____ ____ ,

temné pleti, temných vlasů,
pohled třpyt je hvězdy v šere,
myšky-nožky, každý pohyb
kmit labutí na ____ ____ ____ ,

chceš mi být jen beznadějně
lásky temnou upomínkou?
Jak jen nazvat kněžku svých snů?
Bud' mi zvána Labutinkou.

- 2. Slova ve verši se pomíchala. Seřad' je tak, aby verš dával smysl.**

můj – v – ruce – pozdrav – knížky – na
labutí – kmit – jezeře – na
nazvat – snů – kněžku – jak – svých – jen?
Labutinkou – zvána – mi – bud'

- 3. Jaké je téma básně? (otevřená otázka)**

(Řešení: láska, milostná poezie)

- 4. Najdi v básni slova nebo tvary zastaralé, dnes nepoužívané a zkus je vysvětlit či nahradit jiným slovem.**

(Řešení:

ztepilá = pěkně rostlá

pyšno – pyšně

šere – šeru

upomínkou – vzpomínkou

kněžku – žena sloužící u náboženských obřadů)

5. Vysvětli, co znamenají tyto básnické prostředky a potom je najdi v textu.

- a) přesah –
- b) epizeuxis –
- c) řečnická otázka –

(Řešení: přesah – např. 3./4. verš 1. strofy; epizeuxis – temné/temných; řečnická otázka – 1. verš 1. strofy, 2. a 3. verš 3. strofy)

6. Nyní si přečti jinou báseň od Petra Bezruče a zkus text změnit (doplnit) tak, aby se v něm vyskytovaly výše uvedené básnické prostředky.
(otevřená otázka)

**Jak rád bych vás nazval jménem,
mé dědiny, černé domky;
jedna je při Ostravici,
druhá leží za Lucinou;
v té se tmějí černé doly,
v druhé hoří rudé hutě,
v obou jeden pán.**

7. Vysvětli význam slova *tmějí*. Jaká byla atmosféra míst, která autor popisuje?

(Řešení: *tmějí* – odvozeno od slova tma, ve významu *být tmavý*; atmosféra byla ponurá, smutná)